

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

GEMATOLOGIYA, TRANSFUZIOLOGIYA VA LABORATORIYA ISHI KAFEDRASI

Ta'lif sohasi: 510000 - Sog'liqni saqlash

Ta'lif yo'nalishi: 60910600 - Tibbiy biologik ish

Toshkent – 2023

GEMATOLOGIYA, TRANSFUZIOLOGIYA VA LABORATORIYA ISHI KAFEDRASI

**J-KURS "TIBBIY BIOLOGIYA" TA'LIM YO'NALISHINING
"KLINIK LABORATORIYA TASHXISI" MODULIDAN SILLABUS**

"KLINIK LABORATORIYA TASHXISI" MODULIDAN SILLABUS			
Modulning to'lq nomi: Klinik laboratoriya tashxisi	Kredit soni: 6 Shundan: IN - 6 Sirov - Oski	Modul o'tish davri: 5-6-semestr	ECTS value: 6
Modul kodi:			
Ta'lim yo'nalishlari	60910600 - Tibbiy biologik ish	3-bosqich talabalar gunahlar uchun	
Modulning davomiyligi	Jami saat: 180 Shundan: Ma'riza-16 Amaliy masqg'ulot-54 Mustaqil ta'llin-90 Laboratoriya masqg'ulot-20	30 km	
Postrekvizitlar	Normal va patologik fiziologya, farmakologiya, fiziologiya, anatomiya, normal va patologik		
O'quv soatlari bajni:		Sog'siqni Saqlash tizimining birlamchi bo'g'inida jinsi, yoshidan qat'iyo'z nazar yoki alohida shaxslarga va oila a'zolariga zamон talablariga javob beruvchi tibbiy diagnostik yordam ko'lamini amalga oshirishidir.	
O'quv modulning OTM nomi, manzili statusi	Toshkent tibbiyot akademiyasi Toshkent shahar, Olmazor tumani, Furobiy-2 TA KTSH 12 bino 3-6-qavat.	Zamonaviy laboratoriya xizmati amaliyotida serifikatsiya va litseviyalash talablariga javob beruvchi hamda yetarli darajada bilim, amaliy ko'nikmalar bilan qurollangan yuqori malakali mutaxassislarini tayorlash;	
Kafedra nomi	Majburiy fanlar	zamonaviy diagnostika usullarini o'rganish, taxillarni interpretatsiya qilish, turli xil kasalliklarni tashxislash;	
Mazkur kursning o'qiwachilarini haqidagi ma'lumot	Ma'rizaichi: Kurbanova Z.Ch. Amaliy masqg'ulot o'qchezuvchi: Tairova G.B.	klinik laboratoriya tashxisi va eksperimental tibbiyotga oid bo'lgan bilimlarni rivojlantrish; klinik laborator diagnostika va eksperimental tibbiyot amaliyotida ishlatiuvchi diagnostika tadbirlarini yetarli hajmini mustaqil aniqlashni rivojlantrish;	
Masqg'ulot vaqtini va joyi	Soat 8:00 dan gacha	statcionar va ambulator sharoitlarda turli xil kasalliklarni bor bo'lgan bemorlarga kerakli diagnostik muodalalarni bajarish; klinik laborator diagnostika va eksperimental tibbiyotga kundalik analiyotida ishlatiuvchi zamonaviy laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlit qilishni o'reganishni rivojlantrish;	
Modulning mazmuni		turli xil kasalliklarda zamonaviy darajada malakali diagnostik yordam ko'rsatishni rivojlantrish; aholi orasida sog'siom turmush tarzini targ'ibot qilishga o'rgatish.	

"Klinik laboratoriya tashxisi" o'quv rejaning maxsus modular blokiiga tashqaliqji. "Klinik laboratoriya tashxisi" modulini tibbiy biologiya ta'lim yo'nalishida 3-kursning 5-6- semestrlarida o'qilish maqsadiga muvofiq. "Klinik laboratoriya tashxisi" moduli odam organizmida fiziologik va patologik holatlarning tur-biri bilan bog'unişilini, hujayraviy tuzilishi va tuncing o'reganishini o'reganishga bag'ishlangan. Bunda	aniqlangan o'garishlar to'g'ri tashhis qo'yishga va davolashni nazorat qilishiga yordam beradi. Zamonaviy tibbiyot odam organizmida ketayotgan ko'pchilik biologik o'garishlarni aniqlash bilan bog'liq. "Klinik laboratoriya tashxisi" modulida laborator tekshirishlarning ahamiyati, laboratoriylar turlari, laborator tekshirish turlari, peshob, najas, orqa miya suyuqligi, eksudat va transsudat, balg'am, jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar, anemiylar, leyzozlar, gemonstaz izizmi patologiyasi laborator diagnostikasi keng yoritilgan. "Klinik laboratoriya tashxisi" modulli tibbiy bilimlar asosini shakkantirishda muhim ahamiyatga ega. U bosqicha zaminy modullar bilan birgalikda organizm to'g'risida yaxlit ma'lumot berish, shu bilan birga talabada klinik fikr yuritishni rivojlanishini ta'minlaydi.
---	---

	<p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laborator tekshiruvlar sifatini nazorat qilish; • peshob ajaratish tizimi, odam tanasida buyrak faoliyati; • peshob hosil bo'lishi; • eritrotisitlarning patologik shakkllari, eritrotisitometriya; • eritrotisitlarning osmotik rezistentligi; • to'g'risida <i>tasavvurga ega bo'tishi</i>; (pilim); • leykotsitlarning miqdori, leykotsitlarning turlari; • eritrotisitlarning miqdori, eritrotisitlar indeksi; • retikulotsit va uning turlari; • qon va qon hujayralarining umumiy xususiyatlari; • gemoglobin, genoglobin turlari; • trombositlarni tekshirish usullari, trombositlarning miqdori, trombositlarning turları; • surunkali mieloleykoz laborator diagnostikasi; • surunkali limfoleykoz laborator diagnostikasi; • eritremiya laborator diagnostikasi; • mielom kasalligi laborator diagnostikasi <i>haqida tasavvurga ega bo'tishi</i>(bilim) • laborator tekshiruvlar sifatini nazorat qilishni; • peshobning umumiy tahlili; • peshobning fizik va kimyoviy xususiyatlari; Nicheporenko sinamasi; • Adiss-Kakovskiy sinamasi; • Reberg sinamasi; • Zimmitskiy sinamasi; • piyelonefrit laborator diagnostikasi; • glomerulonefrit laborator diagnostikasi; • nefrit laborator diagnostikasi; • nefropatiya laborator diagnostikasi; • gematologik analizatororda ishlasni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; (ko'nikma). • peshob umumiy tahlii; • umumiy qon analizini tekshirish; • Nechiporenko sinamasi; • Adiss-Kakovskiy sinamasi; • Reberg sinamasi; • Zimmitskiy sinamasi; • umumiy qon analizini tekshirish; • leykotsitar formulani sanash <i>malakalariga</i> (<i>shu jumladan amaliy ko'nikmalariiga</i>) <i>ega bo'tishi kerak</i>, (malaka).
--	--

Nº	Ta'min berish usullari	Ma'riza, amaliy mashg'ulotlar
1	<p>1-mavzu. Umumiy peshob tahlili. Peshobning hosil bo'lishi, peshobning umumiy tahlili.</p>	<p>Videofilmrlar, multimediyali va o'qituvchi kompyuter dasturlardan, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalardan, mavzular bo'yicha nazariy bilimlarni so'rasidan foydalaniadi; mustaqil ishi, individual va guruhi prezentsiyalar, uya berilgan vazifalarни tayyorlash, referatlar yozish, testlar, vaziyatlari masalalar va boshqalar.</p>

Tavsiya etilayotgan ma'ruza mashg'ulotlari:

Nº	Ma'ruzalar mavzulari	Soatlar hajmi
1	<p>1-mavzu. Umumiy peshob tahlili. Peshobning hosil bo'lishi, peshobning umumiy tahlili.</p>	2
2	<p>2-mavzu. Peshob cho'kmasining mikroskopiyasi. Peshob sinamalari. Peshob cho'kmasining mikroskopiyasi. Nicheporenko sinamasi. Adiss-Kakovskiy sinamasi. Zimmitskiy sinamasi.</p>	2
3	<p>3-mavzu. Buyrak kasalliklari laborator diagnostikasi. Piyelonefrit laborator diagnostikasi. Glomerulonefrit laborator diagnostikasi. Nefropatiya laborator diagnostikasi.</p>	2
4	<p>4-mavzu. Gematologik tekshirish usullari. Qon va qon hujayralarining umumiy xususiyatlari.</p>	2
5	<p>5-mavzu. Eritrotisitlarni tekshirish usullari. Eritrotisitlarning miqdori, eritrotisitlar indeksi. Retikulotsit va uning turlari. Eritrotisitlarning patologik shakkllari, eritrotisitometriya, eritrotisitlarning osmotik rezistentligi. Eritrotisitlarning indeksi, gematokrit ko'sratkichi. Eritrotisitlarning cho'kish tezligi.</p>	2
6	<p>6-mavzu. Leykotsitlarni tekshirish usullari. Leykotsitlar, leykotsitlarning miqdori, leykotsitlarning turlari.</p>	2
7	<p>7-mavzu. Trombositlarni tekshirish usullari. Trombositlarni tekshirish usullari, trombositlarning miqdori, trombositlarning turlari.</p>	2
8	<p>8-mavzu. Surunkali leykozklar laborator diagnostikasi. Surunkali mieloleykoz laborator diagnostikasi. Surunkali limfoleykoz laborator diagnostikasi. Eritremiya</p>	2

	diagnostikasi. Mielom kasalligid laborator diagnostikasi.	
	Jami	16

Amaliy mashg'ulotlar:

Nº	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Soatlar hajmi
5 semestr		
1	1-mavzu. Laborator tekshiruvlar sifatini nazorat qilish.	2
2	2-mavzu. Peshobning hosil bo'lishi.	2
3	3-mavzu. Peshobning umumiy tahlili.	2
4	4-mavzu. Peshobning fizik xususiyatlari.	2
5	5-mavzu. Peshobning kimyoiy xususiyatlari.	2
6	6-mavzu. Peshob cho'kmasining mikroskopiyasi.	2
7	7-mavzu. Nechiporenko sinamasi.	3
8	8-mavzu. Adiss-Kakovskiy sinamasi.	2
9	9-mavzu Reberg sinamasi.	3
10	10-mavzu. Zimnitskiy sinamasi.	2
11	11-mavzu. Buyrak kasalliklari laborator diagnostikasi.	1
12	12-mavzu. Piyelonefrit, glomerulonefrit, nefropatiya laborator diagnostikasi.	3
13	13-mavzu. Gematologik tekshirish usullari.	1
	Jami	27
6 semestr		
1	12-mavzu. Qon va qon hujayralarining umumiy xususiyatlari.	1
2	13-mavzu. Gemoglobin, gemoglobin turlari.	1
3	14-mavzu. Eritrotsitlarni tekshirish usullari.	2
4	15-mavzu. Eritrotsitlarning miqdori, eritrotsitlar indeksi.	1
5	16-mavzu. Retikulotsit va uning turlari.	3
6	17-mavzu. Eritrotsitlarning cho'kish tezligi.	2
7	18-mavzu. Eritrotsitlarning patologik shakkllari, eritrotsitometriya.	1
8	19-mavzu. Eritrotsitlarning osmotik rezistentligi. Gematokrit ko'rsatkichi.	3
9	20-mavzu. Leykotsitlar, leykotsitlarning miqdori.	2
10	21-mavzu. Leykotsitlarning turlari.	1
11	22-mavzu. Leykoformula.	3
12	23-mavzu. Agranulositlar, Granulositlar.	3
13	24-mavzu. Trombotsitlar. Trombotsitlarni aniqlash usullari.	2
14	25-mavzu. Surunkali leykozlar laborator diagnostikasi. Surunkali mieloleykoz laborator diagnostikasi. Mielom kasalligid laborator diagnostikasi.	2

		27 /2
	Jami	54 /50

Laboratoriya mashg'ulotlari

Nº	Laboratoriya mashg'ulotlar mavzulari	Soatlar hajmi
1	Laboratoriya ishi №1. Peshobning fizik xususiyatlari.	2
2	Laboratoriya ishi №2. Peshobning kimyoiy xususiyatlari.	2
3	Laboratoriya ishi №3. Peshob cho'kmasining mikroskopiyasi.	2
4	Laboratoriya ishi №4. Nechiporenko sinamasi. Adiss-Kakovskiy sinamasi.	2
5	Laboratoriya ishi №5. Reberg sinamasi. Zimnitskiy sinamasi.	2
6	Laboratoriya ishi №6. Buyrak kasalliklari laborator diagnostikasi. Piyelonefrit, glomerulonefrit, nefropatiya laborator diagnostikasi.	2
7	Laboratoriya ishi №7. Gematologik tekshirish usullari. Qon va qon hujayralarining umumiy xususiyatlari. Gemoglobin, gemoglobin turlari.	2
8	Laboratoriya ishi №8. Eritrotsitlarni tekshirish usullari. Eritrotsitlarning miqdori, entrotsitlar indeksi. Retikulotsit va uning turlari. Eritrotsitlarning cho'kish tezligi.	2
9	Laboratoriya ishi №9. Eritrotsitlarning patologik shakkllari, eritrotsitometriya, eritrotsitlarning osmotik rezistentligi. Eritrotsitlarning indeksi, gematokrit ko'rsatkichi.	2
10	Laboratoriya ishi №10. Leykotsitlar, leykotsitlarning miqdori, leykotsitlarning turlari. Leykoformula. Agranulositlar. Granulositlar.	2
	Jami	20

Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrasl mudiri, dotsent

A.B. Saidov

Menejment, tibbiy biologiya, biotibbiyot muhandisligi va OMH fakulteti dekanı

S.U. Aliyev

Kurbanova Z.Ch.

Tairova G.B.

Tuzuvchilar:

Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrasl dotsenti, PhD

Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrasl assistenti